

Sygn. akt

III AUa 397/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Roman Skrzypek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Alicja Podczaska SSA Ewa Madera
	Protokolant	st.sekr.sądowy M. Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **17 lipca 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **W. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału

w R.

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **5 marca 2013 r.** sygn. akt **III U 107/13**

I. o d d a l a apelację,

II. z a s ą d z a od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału

w R. na rzecz wnioskodawcy W. P. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym

Sygn. akt III AUa 397/13

UZASADNIENIE

wyroku z 17 lipca 2013 r.

Decyzją 5.12.2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie przepisów ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr.39, poz. 353 z 2004 r.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił W. P.prawa do emerytury.

Organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Nie uznano za dostatecznie udowodniony okresu zatrudnienia od 15.10.1983 r. do 14.07 1989 r. w Przedsiębiorstwie (...) L., ponieważ nie został on wystarczająco udokumentowany. Organ rentowy wskazał, że w przedłożonych przez wnioskodawcę dokumentach brak jest adnotacji o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach i na ich podstawie nie można jednoznacznie określić rodzaju wykonywanej przez niego pracy zgodnie w rozporządzeniem Rady Ministrów. Nadto stanowiska pracy wymienione w dokumentacji osobowej nie figurują we właściwym zarządzeniu resortowym.

W odwołaniu W. P.zarzucał, że będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...)L. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera pieców przemysłowych. Jego praca polegała na wykonywaniu remontów pieców przemysłowych znajdujących się w Hucie (...) na wydziałach takich jak: S., K., W., W., Odlewnia (...) czy Obróbka Ciepła. Podniósł, że jego koledzy, którzy pracowali na takich samych stanowiskach mają już przyznane emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, a w jednej ze spraw toczącej się przed Sądem Okręgowym w Tarnobrzegu biegły specjalista z zakresu BHP K. S. stwierdził, że taka praca może być zaliczona do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach wymienionej w Wykazie A, Dział XIV, poz. 25 rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983 r.

Odpowiadając na odwołanie pozwany Zakład podtrzymał swoje wcześniejsze stanowisko i wniósł o oddalenie odwołania. Dodatkowo naprowadził, że uwzględniono wnioskodawcy łącznie 14 lat, 4 miesiące

i 1 dzień okresów pracy w warunkach szczególnych w Hucie (...), jednakże nie wykazanie 15 lat takiego zatrudnienia w świetle uregulowania z art. 184 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w związku z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) czyni żądanie wnioskodawcy niezasadnym.

Wyrokiem z 5.03.2013 r. sygn. III U 107/13 Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy W. P.prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych począwszy od dnia 19 listopada 2012 roku. W pkt II zasądził od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz wnioskodawcy W. P. kwotę 120 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił, że W. P. urodzony (...) na dzień 1.01.1999 r. ma uwzględniony przez ZUS okres składkowy w wymiarze 24 lata, 9 miesięcy i 20 dni oraz okres nieskładkowy w wymiarze 1 roku, 3 miesięcy i 25 dni, łącznie 26 lat, 1 miesiąc i 15 dni. Organ rentowy uwzględnił mu również jako pracę w warunkach szczególnych pracę w Hucie (...) S.A. od 15.06.1972 r., do 12.09.1983 r. i od 20.07.1992 r., do 31.03.1996 r., - łącznie 14 lat, 4 miesiące i 1 dzień.

Odnośnie spornego okresu od 15.10.1983 r. do 14.07.1989 r. w Przedsiębiorstwie (...) L. Oddział w S., Sąd ustalił, że początkowo wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku ślusarz – monter. Od (...)zmieniono mu angaż na stanowisko montera pieców przemysłowych. Z dniem(...) wnioskodawca rozwiązał stosunek pracy z w/w przedsiębiorstwem.

Pomimo zmian angażu wnioskodawca przez cały sporny okres wykonywał takie same czynności. Jego praca na w/w stanowiskach polegała na wykonywaniu remontów pieców przemysłowych znajdujących się na wydziałach Huty (...)

takich jak: S., K., W., W., Odlewnia (...), Odlewnia (...), S. czy Obróbki (...). Wnioskodawca pracował w brygadzie 6 – 7 osobowej i zajmował się remontami trzonu, opancerzenia pieców, wymianą klap. Wykonywał wszystkie prace ślusarsko – mechaniczne potrzebne do remontu pieców. Piece były umiejscowione w odległości ok. 2 metrów od siebie. Najpierw wraz z innymi ślusarzami ze swojej brygady wygaszali piec, aby wejść do środka. Następnie burzyli starą konstrukcję i robili nową tzn. spawali ją, wymieniali elementy techniczne jak: elementy trzonu, który wjeżdżał do pieca, czyli koła, przekładnie. Na S. burzyli kanały odlewnicze i stawiali nowe. Wnioskodawca zajmował się również spawaniem elektrycznym i gazowym poszczególnych elementów pieca. Kiedy elementy pieca były wymienione to następnie wchodziła ekipa murarzy, którzy murowali nowe konstrukcje.

Wnioskodawca wykonywał w/w czynności stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o zeznania świadków, wnioskodawcy oraz zgromadzoną dokumentację, w tym akt osobowych wnioskodawcy.

Następnie Sąd zinterpretował przepisy art. 184 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz §3 i §4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Ostatecznie Sąd uznał, że wnioskodawca od 15.10.1983 r., do 14.07.1989 r., będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...) L. Oddział w S. na stanowiskach: ślusarza – montera i montera pieców przemysłowych wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę zaliczaną na podstawie zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. (...) nr 1-3 z 29.06.1985r.) w wykazie A dziale XIV pod pozycją 25 w punkcie 1 - do prac w warunkach szczególnych.

W związku z powyższym Sąd na podstawie przepisu art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał W. P. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach począwszy od daty złożenia wniosku o to świadczenie.

W apelacji od powyższego wyroku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zarzucił naruszenie:

- przepisów prawa procesowego tj. art. 217 § 1 kpc poprzez nieuwzględnienie wniosku organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds.. BHP, a przez to brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego;

- przepisów prawa procesowego tj. art. 233 kpc poprzez brak wyjaśnienia wszystkich okoliczności faktycznych w sprawie polegający na nieustaleniu przy jakich stanowiskach pracy wnioskodawca wykonywał prace remontowo – konserwatorskie i czy były to stanowiska pracy w szczególnych warunkach;

- przepisów prawa materialnego tj. art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w powiązaniu z § 2 i § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach... (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) poprzez przyjęcie, że wnioskodawca spełnia warunki do emerytury, pomimo, że nie udowodnił, że posiada wymagany co najmniej 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach na dzień 1.01.1999 r.;

- naruszenie przepisów art. 98 § 1 i § 3 kpc w związku z § 2 i § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych... (Dz. U. Nr 163, poz. 1349) poprzez przyjęcie, że w okolicznościach tej sprawy zasadne jest zasądzenie kosztów według dwukrotnej stawki minimalnej.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że Sąd I instancji niezbyt wnikliwie przeprowadził postępowania dowodowe odnośnie zatrudnienia wnioskodawcy w spornym okresie, a w szczególności w jakich oddziałach była wykonywana bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń. Na tę okoliczność nie przeprowadził dowodu z opinii biegłego. Powoływanie się na opinię wykonaną w sprawie III U 83/11 w ocenie Zakładu nie jest wystarczające do wyjaśnienia sprawy ponieważ świadek M. S. nie zajmował tożsamego stanowiska z wnioskodawcą.

Oдноśnie zasądzonych kosztów na rzecz pełnomocnika wnioskodawcy według 2 - krotnej minimalnej stawki, organ rentowy wyraził pogląd, że nakład pracy pełnomocnika procesowego, a przede wszystkim jego udział w przyczynieniu się do wyjaśnienia sprawy o emeryturę w szczególnych warunkach był nieznaczny i nie powinien skutkować zasądzeniem 2 – krotnej minimalnej stawki.

W związku z powyższymi zarzutami organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o jej oddalenie podkreślając, że postępowanie dowodowe przed Sądem I instancji wykazało, że praca wnioskodawcy w spornym okresie na stanowiskach: ślusarz – monter oraz monter pieców przemysłowych ponad wszelką wątpliwość była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych – wskazana w wykazie A działu XIV poz. 25 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się nieuzasadniona i jako taka uległa oddaleniu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z 5.03.2013 r. zawiera trafne i odpowiadające prawu rozstrzygnięcie.

W zaskarżonym wyroku Sąd I instancji przyjął, że praca wnioskodawcy W. P. w okresie od (...)w Przedsiębiorstwie (...) L. Oddział w S. wykonywana na stanowisku ślusarz – monter i monter pieców przemysłowych na wydziałach Huty (...) jest pracą zaliczaną na podstawie zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z 30.03.1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. (...) Nr 1-3 z 29.06.1985 r.) do prac w warunkach szczególnych - wykaz A dział XIV poz. 25 pkt 1. Poza tym zatrudnienie wnioskodawcy Sąd porównał z podobnym zatrudnieniem wykonywanym przez świadka M. S., którego zatrudnienie w sprawie Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu III U 83/11 biegły ds. BHP zakwalifikował jako pracę mieszczącą się w pojęciu bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prac budowlano – montażowych i budowlano – remontowych na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A dział XIV, poz. 25 – wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.).

Wbrew zarzutom apelacji, należy zaakceptować poczynione ustalenia faktyczne i ocenę prawną sprawy dokonaną przez Sąd I instancji.

Warunki jakie ubezpieczony musi spełnić aby uzyskać prawo do emerytury są wymienione w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.).

Powołany przepis w ust. 1 pkt 1 i 2 stanowi, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Z kolei ust. 2 art. 184 stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1 przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego, albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Zgodnie z mającym również zastosowanie w przedmiotowej sprawie § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący dla kobiet 55 lat i 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w powyższym rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy (§ 2 ust. 1 w/w rozporządzenia) oraz że okresy, w których praca była wykonywana w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 w/w rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Niezależnie od tego, czy świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych zostało przedłożone czy też nie, w postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dopuszczalne jest przeprowadzenie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności mających wpływ na prawo skarżącego do świadczenia.

Należy zaznaczyć, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1.06.2010 r. II UK 21/10 Lex nr 619638) oraz, że w postępowaniu sądowym dopuszczalne jest przeprowadzenie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności mających wpływ na prawo skarżącego do świadczenia. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (art. 233 kpc).

Ustalenie zatem jakie prace wnioskodawca faktycznie wykonywał, nie zaś nazwa zajmowanego stanowiska przesądza o ewentualnym istnieniu przesłanek do przyznania dochodzonego świadczenia. Takim dowodem w niniejszym postępowaniu były niewątpliwie nie budzące wątpliwości zeznania świadków, które pozwoliły na ustalenie charakteru pracy i rodzaju wykonywanych czynności przez wnioskodawcę.

Poza tym Sąd Okręgowy posiłkował się ustaleniami dokonanymi a sprawie Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu sygn. III U 83/11.

W sprawie tej został przeprowadzony dowód z opinii biegłego ds. BHP , który opisał pracę współpracownika wnioskodawcy świadka M. S. , który pracował w tej samej brygadzie co wnioskodawca. Była to brygada zewnętrzna na terenie Huta (...) wykonująca wyłącznie remonty i naprawy pieców . Biegły zakwalifikował tę pracę jako pracę w warunkach szczególnych .

Sąd I instancji przeanalizował tę opinię i doszedł do przekonania , że w niniejszej sprawie nie ma potrzeby powtarzania tego dowodu , bowiem poczynione ustalenia są wystarczające do rozstrzygnięcia sprawy .

Sąd II instancji zaakceptował to stanowisko .

Sąd Apelacyjny zaakceptował również rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego co do zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego (pkt II zaskarżonego wyroku) , nie dzieląc zarzutu organu rentowego , że są one wygórowane .

Skoro wnioskodawca spełnił wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku, to apelację organu rentowego jako nieuzasadnioną należało oddalić po myśli art. 385 kpc.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc.

(...)

1) (...)

(...)

(...)

(...)